

Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності Дизайн

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК11. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>022 Дизайн</u>
Назва освітньо-професійної програми	<u>«Дизайн»</u>
Рівень освіти	<u>фаховий передвищий</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач вищої категорії Лук'янчук Вікторія Сергіївна	+380 96 109-53-61	epk.mgu.odessa@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» призначення для формування компетенцій, знань, умінь, і навичок для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій і природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання; формування базових знань з питань структури природного середовища, екологічних факторів та їх вплив на життєдіяльність організмів, екосистем, основних законів і постулати екології; формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання діяльності з обов'язковим урахуванням вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях; збереження та охорона середовища існування людини та довкілля; охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності

Мета викладання дисципліни – формування компетенцій для безпечного виконання майбутньої професійної діяльності.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК7. Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до актів законодавства та міжнародних стандартів (за наявності).

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльність, охорона праці та цивільний захист» забезпечує досягнення результатів навчання (РН), передбачених освітньо-професійною програмою:

РН2. Діяти на основі етичних принципів, правових і безпекових норм у професійній діяльності з урахуванням культурних, релігійних, етнічних відмінностей та національних особливостей.

РН 11. Обґрунтовувати вибір технік, технологій та матеріалів для створеного або спроектованого об'єкту (продукту) дизайну, враховуючи його екологічну безпечність.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
2	60	14	14	32	3 (на основі БЗСО) 2 (на основі ПЗСО)	6 (на основі БЗСО) 4 (на основі ПЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Лабораторні	Самост. роб.
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	6	2	2	-	2
Тема 2. Ризик та його види.	8	2	2	-	4
Тема 3. Безпека в умовах надзвичайних ситуацій.	8	2	2	-	4
Тема 4. Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій.	6	2	2	-	2
Тема 5. Перша долікарська допомога	6	2	2	-	2
Тема 6. Правові та організаційні питання охорони праці	8	2	2	-	4
Тема 7. Профілактика травматизму і професійних захворювань	8	2	2	-	4
Загалом	60	14	14	-	32
Підсумковий контроль – залік					

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформ он-лайн навчання на основі інформаційних систем Moodle. Виконання практичних робіт та проведення індивідуального тестування, забезпечується за допомогою існуючих в університеті комп'ютерних класів, бібліотеки та платформ он-лайн навчання на основі інформаційних систем Moodle.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності Методологічні основи безпеки життєдіяльності Безпека в системі «людина-техніка-середовище» Глобальні проблеми людства Есе. Презентація.	2
2.	Тема 2. Ризик та його види. Ризик як інструмент забезпечення безпеки Моніторинг та прогнозування небезпечних (ризикових) ситуацій Есе. Презентація.	4
3.	Тема 3. Безпека в умовах надзвичайних ситуацій. Система моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій Міжнародне співробітництво у сфері цивільного захисту Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки Есе. Презентація	4
4.	Тема 4. Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації соціального та воєнного характеру Локалізація НС та ліквідація їх наслідків. Есе. Презентація.	2
5.	Тема 5. Перша долікарська допомога Надання першої долікарської допомоги для збереження здоров'я та життя постраждалого в умовах мирного і воєнного часу.	2
6.	Тема 6. Правові та організаційні питання охорони праці Законодавство України з охорони праці Організація охорони праці на виробництві Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці Громадський контроль за станом охорони праці в організації Види інструктажів з охорони праці	4

7.	Тема 7. Профілактика травматизму і професійних захворювань Правила роботи за персональним комп'ютером Гігієна зору Методи усунення пошкоджень хребта Методи підтримання комфортного психологічного клімату Методи підвищення власної ефективності праці	4
----	---	---

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю		Складові оцінювання
Поточний контроль та тестування, які здійснюються у ході проведення практичних занять, консультацій та відпрацювань		80%
Підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення залік		20%
Методи діагностики знань (контролю)	Фронтальне опитування, тестові завдання, есе, презентація робота у групах, розв'язання практичних завдань, залік	

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	35
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка результатів виконання тесту	35
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			80
Підсумковий контроль – залік			20
Загалом балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

– «відмінно» / «зараховано» А – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, на заліку демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях, практичних заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у навчальній роботі;

– «добре» / «зараховано» В – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу на екзамені, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях, практичних заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у навчальній роботі;

– «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу на заліку, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних практичних робіт та завдань до самостійної роботи та активність у навчальній роботі;

– «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, на заліку володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних практичних робіт та завдань до самостійної роботи;

– «задовільно» / «зараховано» E – від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, на заліку володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, виконав не всі завдання до самостійної роботи;

– «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

– «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист [Електронний ресурс]: підручник для студ. спеціальностей з природничих, соціально-гуманітарних наук та інженерно-комунікаційних технологій / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 10,2 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 267 с.
2. Безпека життєдіяльності: конспект лекцій / Н.О. Полякова К., 2023. 64 с.
3. Безпека людини у сучасних умовах: Монографія / В.В. Березуцький, Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; За заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.
4. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці / В. В. Березуцький. [Б. м.] : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. 108 с.
5. Грибан В., Негодченко О.В. Охорона праці. Центр учбової літератури, 2021. 280с. ISBN: 9789663648323
6. Запорожець О.. Безпека життєдіяльності. Центр учбової літератури, 2021. 448с. ISBN: 9786176731504
7. Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В. В. Зацарний, Н. А. Праховнік, О. В. Землянська, О. В. Зацарна. Київ : НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2016. електронне видання. RL: Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18263>.
8. Желібо Є. П. Безпека життєдіяльності. навч. посіб. / Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. 6-те вид. Київ : Каравела, 2023. 344 с.
9. Кожемяко Т.В., Коваль Ю.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Черкаси, 2023. 111 с.
10. Кошель В.І., Сав'юк Г.П, Дзундза Б.С. Основи охорони праці. навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів.Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 182 с.
11. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.] ; під ред. проф. В. В. Березуцького. Харків : НТУ «ХП», 2018. 553 с.
12. Пістун І.П., Кочубей В.І. Безпека життєдіяльності: підручник / І.П. Пістун , В.І. Кочубей. Університетська книга, 2023. 560 с.
13. Ризик-менеджмент використання обладнання та технологій : навч. посібник для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека», освітня програма «Охорона праці» / В.В. Березуцький. Харків : ФОП Панов А.М. 2020. 424 с.
14. Савчук О. П., Петухова Т.А. Навчальний посібник до виконання практичних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності» для здобувачів закладів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (за спеціалізаціями),/ О. П. Савчук, Т. А. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 208 с.
15. Стиценко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. «Безпека життєдіяльності»: навч. Посібник. Харків: ХНУРЕ, 2018. 336 с.

Допоміжна

16. Трєяткова Л. Д. Засоби індивідуального захисту, виготовлення та застосування: навч. посіб. / Л. Д. Трєяткова, Г. Є. Литвиненко. Київ : Лібра, 2008. 317 с.
17. Закон України «Про пожежну безпеку».
18. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
19. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
20. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного

захворювання, які спричинили втрату працездатності».

21. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
22. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

Інформаційні ресурси

23. Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
24. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.С. Грушевського. URL: <https://biblioteka.od.ua/>
25. Науково-виробничий журнал «Охорона праці» URL: <https://ohoronapraci.kiev.ua/>
26. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/>
27. Довідник спеціаліста з охорони праці. URL: <https://esop.expertus.com.ua/>